

## Haber-Yorum

### **IMF Uzmanı, Avrupa Birliği'ni "Jeoekonomik Parçalanma" Konusunda Uyardı!**

#### **Haber:**

Uluslararası Para Fonu Kıdemli Genel Müdür Yardımcısı ve uluslararası makroekonomi alanında en etkili araştırmacılardan biri olarak kabul edilen Gita Gopinath şunları söylüyor: "Jeoekonomik parçalanma giderek daha gerçek bir hale geliyor."

Euronews'e yaptığı konuşmada, Ukrayna'daki savaşın ortasında küresel ticaretin "parçalanmasına" işaret etti. Uzmana göre Ukrayna'daki savaş küresel ticareti değiştirdi ve Avrupa Birliği ise zayıf bir konumdadır.

Uzman şunlara işaret etti: "Örneğin gelin artık tüm ülkelerin iki bloğa bölündüğünü ve aralarında herhangi bir ticaret olmadığını hayal edelim. Bunun etkisinin ne olacağına dair bir örnek verelim: Bu, küresel GSYİH'da (Gayri Safi Yurt İçi Hasıla) yaklaşık %7 oranında bir azalmaya yol açacaktır. Bu ise çok büyük bir rakam olup bu da Japonya ve Almanya ekonomisinin kaybı anlamına gelmektedir."

IMF, AB'nin tek pazarını güçlendirmesinin yanı sıra 27 ülkeden oluşan bloğun, kurallara dayalı çok taraflı ticaret sisteminin desteklenmesiyle güvence altına alınabileceğine inanıyor. (Euronews)

#### **Yorum:**

Bretton Woods Konferansı sonucunda Dünya Bankası ile birlikte oluşturulan Uluslararası Para Fonu (IMF), ABD'nin küresel siyasi arenadaki lider konumunu güçlendirmeye ve korumaya yönelik araçlardan biridir. Bu nedenle Uluslararası Para Fonu Başkan Yardımcısının "jeoekonomik parçalanma" tehlikesine ilişkin yaptığı bu argümanlara, jeopolitik çatışma bağlamında, yani Amerika'nın Avrupalı rakiplere, çıkarları ve hegemonyasıyla çatışan politikalardan kaçınmaları konusunda bir uyarısı olarak bakmak gerekir.

Evet, Avrupa Birliği'nin doğu sınırlarında alevlenen savaş, ekonomik çıkarlarının ciddi zarar görmesine neden oldu ki bunu anlamak için uzman olmaya da gerek yoktur. Ancak bu zarar, sadece Avrupalı şirketlerin büyük bir Rus pazarını kaybetmesi ve Asya pazarlarına karadan geçiş yaparak AB'nin iç pazarı telafi edememesi nedeniyle yaşanan ticari kayıplarla ilgili değildir.

24 Şubat 2022'de Ukrayna'ya yönelik kapsamlı işgalinin ardından Rusya'ya uygulanan ekonomik yaptırımlar, Avrupa Birliği'nin Rusya'nın sanayi ve enerji hammadde kaynaklarına erişiminin sınırlandırılmasına yol açmıştır. Örneğin karadaki gaz boru hatlarının kapatılması ve Baltık Denizi'nin dibinden geçen Nord Stream 2 gaz boru hattının patlamasının ardından Rusya'dan Avrupa'ya doğal gaz tedarikinin hacmi 2021'e kıyasla yarıdan fazla azalmıştır.

Özellikle Almanya ve Fransa gibi ülkeler olmak üzere Avrupa Birliği'nin sanayileşmiş ülkeleri, ciddi bir enerji kaynağı sıkıntısı çekmeye başladı ve bu durum Avrupalı üreticilerin rekabet gücünü büyük ölçüde etkiledi.

Alternatif olarak ABD Avrupalı şirketlere sıvılaştırılmış doğal gaz teklif etti ancak bunun fiyatı, Amerika'daki tüketici fiyatından birkaç kat daha yüksektir. Ayrıca Biden yönetimi, Ağustos 2022'de çevre kaygısı bahanesiyle kabul edilen enflasyonu düşürme kanunu çerçevesinde Amerikalı üreticilere 370 milyar Dolar sübvansiyon ayırdı. Bu önlemler ise Avrupa Birliği'nde sert eleştirilere ve Amerikan korumacılığına yönelik suçlamalara yol açtı.

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Aralık 2022'de ABD'ye yaptığı ziyaret sırasında, bu sübvansiyonları, Batı ülkeleri arasında anlaşmazlığa neden olabilecek "çok agresif" sübvansiyonlar olarak nitelendirdi. Biden ve Macron'un ortaklığı sürdürme yönündeki

karşılıklı garantilerine rağmen Ukrayna'daki savaşın ve hatta müttefik ilişkilerin akabinde Fransa Cumhurbaşkanı, herhangi bir taviz elde etmeyi başaramadı. Bunun üzerine Amerikan televizyon ve radyo şirketi CBS'ye verdiği röportajda, enerji sektöründeki sorunların ortasında ABD ile Avrupa arasındaki ilişkilerde "senkronizasyon eksikliği" yaşandığını söyledi.

Alevlenen Amerikan-Avrupa ekonomik çatışması, siyasi alanda açıkça ortaya çıktı. Örneğin Macron, Çin ziyareti sırasında Paris'in Tayvan'da egemen bir konuma sahip olduğunu ve dış politikada ABD'yi körü körüne takip etmeyeceğini söyledi.

Ardından Hollanda ziyareti sırasında Amerikan karşıtı mitingine yönelik eleştirilere yanıt olarak Macron, Fransa'nın "Tayvan'la ilgili mevcut durumu desteklediği gibi tek Çin politikasını ve barış anlaşmasını da desteklediğini" söyledi. Bu tutumun "müttefiklik konumuyla örtüştüğüne" ancak bunun ABD'ye "itaatkâr" olmak anlamına gelmediğine dikkat çekti.

Macron'un sözleri aynı zamanda Amerika-Avrupa jeopolitik çatışmasının şiddetini de teyit ediyor; zira "Fransa'nın hiç kimseden ders almadığını" söyledi ve Hollanda Başbakanı ile düzenlediği ortak basın toplantısında da "ne Ukrayna topraklarında ne de Sahel bölgesinde" diye eklemeye bulundu.

Sahel bölgesindeki ülkelerin çoğu, sömürgecilik sona erdikten sonra bile Fransız koruması altında kalmaya devam etti. Dolayısıyla onların kaynaklarının tam olarak sömürülmesi, Fransa'nın ekonomik gücünü garanti etmektedir. Örneğin şu anda Fransa, Fransız nükleer santrallerinin üçte birinden fazlasına yakıt sağlayan Nijer'de olduğu gibi buradaki varlığını kaybederek sadece ekonomik potansiyelini değil, aynı zamanda jeopolitik nüfuzunu da kaybetmektedir.

Macron, Rus-Ukrayna savaşını, eski Fransız sömürgelerindeki silahlı çatışmalara bağlamak yoluyla bunların hepsinin Fransız, dolayısıyla Avrupa çıkarlarına yönelik olduğuna işaret ediyor. Bu nedenle "Avrupa'nın stratejik bağımsızlığı" kavramının aktif olarak propagandasını yapmaya başladı ve şunu ilan etti: "Avrupa'nın stratejik bağımsızlık için mücadele etmesi gerekir, önemli konularda başkalarına bağımlı kalmak istemiyoruz."

Macron'un "Avrupa'nın stratejik bağımsızlığı" ve IMF temsilcisinin de "jeoekonomik parçalanma" olarak adlandırdığı şey, temelde Avrupa'nın Amerikan hegemonyasına yönelik bir meydan okumasıdır. Gita Gopinath, küresel GSYİH'da %7'lik bir daralma bekliyor, Avrupa Birliği'ni mümkün olan en büyük zayıflıkla tehdit ediyor ve onu ekonomik parçalanma planları konusunda da uyarıyor. Aynı zamanda AB'nin mevcut küresel düzen içerisinde kurallara tabi olarak tek pazara bağlı kalması durumunda AB'ne güvenlik ve cömert bir yatırım vaat ediyor.

Bu, herhangi bir işin değeri için kârdan başka bir ölçü tanımayan Batı'nın uyguladığı kapitalizmin acı gerçeğidir. Kapitalizm insanlığı kontrol etmeye devam ettiği sürece ekonomik ve siyasi krizler, çevresel ve insan kaynaklı felaketler, soykırımlar ve suç savaşları asla durmayacaktır. Dolayısıyla hak olana yardım edecek ve zalimlerle savaşacak olan Nübüvvet Minhacı üzere İkinci Raşidi Hilafet kurulup uluslararası siyasi arenaya girmedikçe dünya hiçbir zaman kötülüklerinden kurtulamayacaktır.

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan**

**Mustafa Emin - Ukrayna**